

บทที่ 1

บทนำ

บทนำต้นเรื่อง

การเลี้ยงสุกรในปัจจุบันได้มีการพัฒนาระบบการผลิตเป็นเชิงอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้มีการเลี้ยงสุกรหนาแน่นมากขึ้นด้วย ส่งผลให้สุกรเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ความเครียด ความต้านทานโรคลดลง นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการเกิดโรคต่างๆ หลายโรคที่สำคัญ สาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการผลิตมีความจำเป็นต้องใช้ยาต้านจุลชีพในการเลี้ยงสุกร เพื่อการรักษาโรค และเพื่อเพิ่มอัตราการเจริญเติบโต ประกอบกับผู้ผลิตไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสารตกค้างในเนื้อสุกร ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้มีผลต่อการส่งออกของผลิตภัณฑ์สุกร โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มยุโรป (นิพนธ์และมณีรัตน์, 2545) ซึ่งมีความเข้มงวดมากในเรื่องของสารตกค้าง (Ziggers, 2002) ดังนั้นการผลิตสุกรในยุคปัจจุบันจึงมีข้อจำกัดในการใช้ยาต้านจุลชีพมากขึ้นด้วย โดยตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 มีการห้ามใช้ยาต้านจุลชีพทุกชนิด (Byrne, 2005) ซึ่งการที่จะให้สัตว์มีระบบภูมิคุ้มกันโรคที่สมบูรณ์นั้นจะช่วยให้สัตว์มีสุขภาพที่ดีสามารถส่งผลต่อเนื่องถึงสมรรถภาพการผลิตที่ดีด้วย ดังนั้นการนำพืชสมุนไพรมาใช้เลี้ยงสุกรจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยลดความสูญเสียหรือลดความเสียหายที่เกิดจากการไม่ใช้ยาต้านจุลชีพ เนื่องจากพืชสมุนไพรประกอบด้วยสารหลายชนิดซึ่งมีคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อสัตว์ เช่น ยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ กระตุ้นการกินอาหาร ช่วยลดการเกิดอนุมูลอิสระ เพิ่มการใช้ประโยชน์ได้ของอาหาร กระตุ้นภูมิคุ้มกันโรค เป็นต้น โครงการวิจัยการใช้สมุนไพรในสุกร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ผลิตสมุนไพรสูตรพู่ผี 1 ซึ่งมีส่วนผสมของไพล ฟ้าทะลายโจร และใบฝรั่ง ในระดับที่เหมาะสมเมื่อนำมาผสมในอาหารสุกรจะ ช่วยเพิ่มอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการใช้อาหารและทำให้สุกรมีสุขภาพดีขึ้น (ยุทธนา, 2546)

เป็นที่ทราบกันดีว่าสมุนไพรบางชนิดมักมีรสชาติฝาดขม เช่น ฟ้าทะลายโจร ไพล และใบฝรั่ง เป็นต้น อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สุกรกินอาหารได้ลดลง ดังนั้นการเสริมหญ้าหวาน (stevia) ร่วมกับสมุนไพรในอาหารสุกรจะเป็นการเพิ่มความน่ากินของอาหารได้ เนื่องจากหญ้าหวาน มีคุณสมบัติเหมือนน้ำตาลทรายแต่มีความหวานสูงถึง 400 เท่า (ประวิทย์, 2542) และยังเป็นสมุนไพรเพื่อการกระตุ้นความอยากกินอาหารและช่วยย่อยอาหารด้วย นอกจากนี้ยังสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ (สารโรจน์,

2541) และยังทำให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการผลิตสมุนไพรมาใช้ในงานการผลิตปศุสัตว์ในระดับอุตสาหกรรมได้อีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สมุนไพรสูตรพู่ผี 1 เปรียบเทียบกับยาต้านจุลชีพในอาหารสุกรเนื้อที่มีผลต่อสมรรถภาพการผลิตและการใช้ประโยชน์ได้ของอาหาร
2. เพื่อศึกษาระดับที่เหมาะสมของการเสริมหญ้าหวานในอาหารสุกรเนื้อต่อสมรรถภาพการผลิตและการใช้ประโยชน์ได้ของอาหาร
3. เพื่อศึกษาการใช้ยาต้านจุลชีพหรือสมุนไพรสูตรพู่ผี 1 ร่วมกับการใช้หญ้าหวานระดับต่างๆ ต่อสมรรถภาพการผลิตและการใช้ประโยชน์ได้ของอาหารในสุกรเนื้อ
4. เพื่อศึกษาการลดต้นทุนค่าอาหารต่อน้ำหนักเพิ่มขึ้นของสุกรเนื้อ ระหว่างการใช้ยาต้านจุลชีพหรือสมุนไพรสูตรพู่ผี 1